

Nowe Porozumienie ramowe pomiędzy GIS i GLW o współdziałaniu i współpracy organów PIS i organów IW

16.10.18

GŁÓWNY INSPEKTORAT SANITARNY

Porozumienie zastąpi Porozumienie ramowe z dnia 21 września 2007 r. zawarte pomiędzy GIS I GLW o współdziałaniu i współpracy organów PIS i organów IW – prace nad jego aktualizacją

DOPRECYZOWANIE KOMPETENCJI

— PRODUKCJA I HANDEL DETALICZNY

HANDEL DETALICZNY

4

- ▶ **"handel detaliczny"** oznacza obsługę i/lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla konsumenta finalnego; określenie to obejmuje terminale dystrybucyjne, działalność cateringową, stołówki zakładowe, catering instytucjonalny, restauracje i podobne działania związane z usługami żywnościowymi, sklepy, centra dystrybucji w supermarketach i hurtownie;

Wytyczne do rozp. 853/2004:

Z zakresu rozporządzenia (WE) nr 853/2004 wyłączony jest handel detaliczny (tj. obróbka lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie na etapie punktu sprzedaży). Oznacza to, że gdy na przykład ser jest wytwarzany i sprzedawany w miejscu sprzedaży detalicznej (np. w gospodarstwie), działalność ta może być wykonywana jedynie zgodnie z wymogami ustanowionymi w rozporządzeniu (WE) nr 852/2004.

Produkty złożone

Art 1 ust 2 Rozporządzenia 853/2004

- ▶ Niniejsze rozporządzenie ustanawia szczególne przepisy dla podmiotów prowadzących przedsiębiorstwo spożywcze w zakresie higieny żywności pochodzenia zwierzęcego. Przepisy te stanowią uzupełnienie przepisów ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 852/2004. Stosuje się je w odniesieniu do nieprzetworzonych i przetworzonych produktów pochodzenia zwierzęcego.
- ▶ W przypadku braku wyraźnych sprzecznych wskazań, niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do żywności zawierającej jednocześnie produkty pochodzenia roślinnego i **przetworzone produkty pochodzenia** zwierzęcego. Jednakże otrzymywanie przetworzonych produktów pochodzenia zwierzęcego wykorzystywanych do wyrobu takiej żywności oraz wszelkie czynności związane z ich przygotowaniem podlegają wymogom niniejszego rozporządzenia.

KTO NADZORUJE?

1) Zakład produkcyjny, który produkuje i dostarcza innym podmiotom pierogi z owocami, serem, mięsem. Surowe mięso dostarczane jest do zakładu i przetwarzane na farsz do pierogów

(IW+PIS)

2) Sushi z surowej ryby - surowa ryba nie jest przetwarzana. Produkty są wytwarzane na tackach, pakowane i sprzedawane do hurtowni i dalej do supermarketów.

(IW)

KTO NADZORUJE?⁶

3) Dział mięsny w sklepie, w którym prowadzi się rozbiór mięsa, produkuje mięso mielone oraz białą kiełbasę. Produkty sprzedaje się wyłącznie do konsumenta ostatecznego.

4) Catering (mięso surowe i przetworzone stosowane jako surowiec) dostarczający dania do szpitali oraz dietę pudełkową do konsumentów (na telefon/Internet).

(PIS)

5) Producent sałatek z udziałem przetworzonego produktu poch. zwierzęcego (sałatka z serem feta, z gyrosem, serem żółtym- produkty poch. zwierzęcego są dostarczone do zakładu w stanie przetworzonym).

(PIS)

POROZUMIENIE

Z DNIA 16.10.2018

POROZUMIENIE- przepisy ogólne

8

§ 1. Przepisy ogólne – które zostały w nowym porozumieniu zaktualizowane

§ 2. Współpraca na szczeblu centralnym

1. GIS oraz GLW współpracują w zakresie wymiany informacji dotyczących funkcjonowania laboratoriów obu inspekcji, w tym w zakresie badań laboratoryjnych.
2. GLW oraz GIS uzgadniają informacje przesyłane do Komisji Europejskiej i Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, zgodnie z ustawowymi kompetencjami, przy realizacji monitorowania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych w zakresie, w jakim stanowią one zagrożenie dla zdrowia publicznego.
3. 3. GIS oraz GLW współpracują w sytuacjach kryzysowych w zakresie dotyczącym działań podejmowanych przez obie inspekcje.
4. W ramach współpracy i współdziałania przy monitorowaniu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych, GLW w porozumieniu z GIS opracowuje programy: monitorowania lub skoordynowany program monitorowania obejmujący jedną lub wiele chorób odzwierzęcych lub odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
5. Informacje, o których mowa w ust. 2, przekazywane są w wersji elektronicznej.

§ 3. Przekazywanie list zakładów

W ramach współdziałania i współpracy organy obu inspekcji właściwe ze względu na miejsce wykonywania działalności gospodarczej podmiotów **uzgadniają listy zakładów wspólnie nadzorowanych** przez Inspekcję Weterynaryjną i Państwową Inspekcję Sanitarną.

Listy zakładów zawierają:

- 1) pełną nazwę zakładu;
- 2) adres siedziby podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo i miejsce prowadzenia działalności;
- 3) przedmiot działalności zakładu;
- 4) zakres nadzoru sprawowanego przez daną Inspekcję;
- 5) adnotacje o zmianach w zakresie wpisów na liście;
- 6) informację o uprawnieniach eksportowych;
- 7) weterynaryjny numer identyfikacyjny.

Listy, są wzajemnie przekazywane nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy.

Listy przekazywane są również **na wniosek** do Głównego Lekarza Weterynarii lub Głównego Inspektora Sanitarnego.

§ 4. Nadzór nad zakładami

1. W zakładach, w których prowadzi się rozbiór mięsa, produkcję mięsa mielonego, surowych wyrobów mięsnych lub dokonuje się innych czynności, którym mogą być poddawane **nieprzetworzone surowce pochodzenia zwierzęcego** wprowadzane na rynek oraz **jednocześnie produkuje się i wprowadza na rynek inne środki spożywcze**, nadzór nad tą częścią zakładu, w której odbywają się ww. czynności lub inne czynności, którym mogą być poddawane nieprzetworzone surowce pochodzenia zwierzęcego, sprawują z zastrzeżeniem ust. 7, organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Przykład: Zakład wytwarzający pasteryzowane mleko, który produkuje również pasteryzowane soki owocowe

§ 4. Nadzór nad zakładami

2. W zakładach, w których prowadzi się przechowywanie produktów pochodzenia zwierzęcego wymagających zastosowania szczególnych wymogów dotyczących temperatury oraz jednocześnie przechowuje się i wprowadza na rynek inne środki spożywcze, nadzór nad tą częścią zakładu, w której odbywa się składowanie produktów pochodzenia zwierzęcego sprawują, z zastrzeżeniem ust. 7, **organy Inspekcji Weterynaryjnej**.

Przykład: chłodnia składowa, która oprócz mrożonych warzyw i owoców przechowuje również mrożone mięso, ryby, masło.

§ 4. Nadzór nad zakładami

3. Nadzór nad zakładami produkującymi żywność zawierającą jednocześnie produkty pochodzenia roślinnego i **przetworzone** produkty pochodzenia zwierzęcego, o której mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, w przypadku gdy właściwe władze państwa przeznaczenia wywożonej żywności wymagają świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii, sprawują wspólnie organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami Inspekcji Weterynaryjnej.

Przykład: producent lodów i deserów z udziałem mleka w proszku eksportujący do kraju trzeciego, które wymagają świadectwa zdrowia wystawionego przez urzędowego lekarza weterynarii

§ 4. Nadzór nad zakładami

4. Nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem sprzedaży dla konsumenta ostatecznego, sprawuje Inspekcja Weterynaryjna.

Przykład: podmioty, które są jedynie pośrednikami „papierowymi” w transakcjach kupna-sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego, natomiast w żadnym czasie nie posiadają na terenie swoich obiektów tych produktów (produkt jest wysyłany bezpośrednio od np. producenta do odbiorcy)

§ 4. Nadzór nad zakładami

5. Nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego, produkującymi produkty pochodzenia zwierzęcego lub żywność złożoną sprawuje Inspekcja Weterynaryjna.

Przykład: rolnik produkujący w swoim gospodarstwie (w ramach RHD) z udziałem własnych surowców krowiety z mięsem, naleśniki z serem, bigos, fasolkę po bretońsku i dostarczający swoje produkty do konsumentów ostatecznych

§ 4. Nadzór nad podmiotami prowadzącymi sprzedaż na targowiskach

6. Ustala się następujące zasady nadzoru organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej na targowiskach:
 - 1) nadzór nad obiektami, urządzeniami ruchomymi lub tymczasowymi, wykorzystywanymi w ramach sprzedaży bezpośredniej, działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej lub rolniczego handlu detalicznego, o którym mowa w ust. 5, sprawują **organy Inspekcji Weterynaryjnej**;
 - 2) nadzór nad obiektami, urządzeniami ruchomymi lub tymczasowymi, wykorzystywanymi w ramach innych działalności niż wymienione w pkt 1, sprawują organy **Państwowej Inspekcji Sanitarnej**.

§ 4. Nadzór nad zakładami

7. Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni nadzór nad zakładami handlu detalicznego, w rozumieniu art. 3 ust. 7 rozporządzenia nr 178/2002, w tym nad zakładami, w których dokonuje się produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym rozbioru tusz, podziału mięsa na elementy, mielenia mięsa, produkcji surowych wyrobów mięsnych, czy też przetwarzania mięsa, w celu sprzedaży konsumentom ostatecznym oraz jednocześnie nie prowadzi się dostaw wyprodukowanych produktów do innych zakładów.

Przykład: dział produkcyjny w supermarkecie; sklep mięsny prowadzący rozbiór półtusze, mielenie mięsa; gospodarstwo agroturystyczne, które nie prowadzi działalności RHD wytwarzające i sprzedające produkty mięsne konsumentom ostatecznym.

§ 4. Nadzór nad zakładami

17

8. Organy Inspekcji Weterynaryjnej na wniosek organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej **udzielają wsparcia merytorycznego w zakresie wymagań weterynaryjnych dotyczących żywności pochodzenia zwierzęcego, w sytuacjach stanowiących szczególne ryzyko dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt.**
9. W przypadku zakładów produkujących lub przechowujących **środki spożywcze**, które jednocześnie produkują lub wprowadzają na **rynek pasze lub materiały paszowe** dla zwierząt, nadzór prowadzony jest wspólnie, zgodnie z kompetencjami przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organy Inspekcji Weterynaryjnej.
10. **W zakładach podlegających nadzorowi obu Inspekcji, zaleca się przeprowadzanie kontroli w tym samym czasie, ustalonych na podstawie planu kontroli oraz z częstotliwością wynikającą z oceny ryzyka. Kontrole ad hoc przeprowadza się każdorazowo w razie zaistnienia konieczności.**
Przykład: zakład garmazeryjny prod. sałatki warzywne, oraz pierogi (z mięsa surowego) – częstotliwość kontroli IW wyższa, PIS przeprowadza kontrolę kompleksową w ustalonym terminie z IW (kontrola prowadzona jest jednocześnie, dwa protokoły z kontroli).
11. Organy obu inspekcji przekazują sobie wzajemnie informację o wynikach przeprowadzonych kontroli w zakładach będących pod wspólnym nadzorem w przypadku podejrzenia stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie kompetencji drugiej Inspekcji.

§ 5. Przekazywanie informacji na szczeblu powiatowym

18

Organy szczebla powiatowego obu inspekcji zobowiązane są do:

- 1) przekazywania sobie informacji i dokumentów dotyczących naruszeń przepisów, których naruszenie może spowodować zagrożenie zdrowia publicznego oraz wyników badań laboratoryjnych;
- 2) przekazywania sobie wzajemnie informacji o podmiotach gospodarczych przekazujących na cele paszowe produkty uboczne przemysłu rolno-spożywczego, w szczególności o zakładach przemysłu piekarniczego, cukierniczego, olejarskiego, owocowo-warzywnego, a także informacji o nieprawidłowościach stwierdzonych w trakcie kontroli tego rodzaju podmiotów;
- 3) wzajemnego informowania o podejrzeniu wystąpienia fałszowania świadectw, atestów i innych dokumentów wydawanych przez obie inspekcje.

§ 5. Przekazywanie informacji na szczeblu powiatowym

Organy PIS przekazują organom IW informacje o:

- stwierdzonych lub podejrzanych przypadkach nielegalnego zagospodarowania odpadów gastronomicznych w żywieniu zwierząt.
- zwrotach produktów pochodzenia zwierzęcego od podmiotów zajmujących się sprzedażą detaliczną do producentów tych produktów (jeśli dotyczą produktów, które wcześniej zostały przyjęte do sprzedaży od producenta lub pośrednika).

Organy PIS przekazują organom IW

kopie decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia, warunkową przydatność wody do spożycia lub przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa, dostarczaną przez podmioty wskazane w § 6–8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które zaopatrują w wodę zakłady będące pod nadzorem organów Inspekcji Weterynaryjnej.

§ 6. Współpraca na etapie projektowania zakładów

Zaleca się wzajemne konsultowanie projektów technologicznych zakładów, w których będzie wytwarzana bądź przechowywana żywność podlegająca wspólnemu nadzorowi.

Konsultacje nie powinny wpływać na termin zatwierdzenia tych projektów przewidziany dla organów w odrębnych przepisach.

§ 7 Współpraca w zakresie eksportu żywności

1. Świadectwa zdrowia lub dokumenty weterynaryjne, w które zaopatrywane są środki spożywcze z udziałem produktów pochodzenia zwierzęcego, wytwarzane w zakładach, w których nadzór pełni PIS wspólnie z IW, będą wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii, jeżeli to będzie konieczne.
2. Urzędowy lekarz weterynarii może wystawić świadectwo zdrowia na podstawie świadectwa wystawionego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
3. Urzędowy lekarz weterynarii może również wystawić świadectwo zdrowia na podstawie wyników badań kontrolnych, a także badań wykonywanych w trakcie kontroli wewnętrznej, kontroli epizootycznej lub epidemiologicznej oraz wyników innych urzędowych kontroli przeprowadzonych przez organy PIS.
4. Organy PIS i organy IW współdziałają w zakresie kontroli przeprowadzanej przez państwo trzecie w sprawie nadania zakładowi uprawnienia do produkcji na rynek tego państwa oraz w innych sprawach związanych z procedurami eksportowymi.

§ 8. Współpraca w zakresie kontroli granicznej żywności przywożonej z państw trzecich

22

1. W zakresie kwalifikacji produktu złożonego pod kątem jego podlegania weterynaryjnej kontroli IW jest organem rozstrzygającym.
2. Towary podlegające jednocześnie weterynaryjnej i sanitarnej kontroli granicznej mogą podlegać wspólnym kontrolom IW i PIS w posterunkach weterynaryjnej kontroli granicznej.
3. GLW w celu weryfikacji podmiotów będących docelowym miejscem przeznaczenia żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego przywożonej z państw trzecich może zwrócić się do właściwego PPIS/PGIS o informację potwierdzającą czy dany zakład jest objęty jego nadzorem.
4. GLW i PGIS przekazują sobie wzajemnie informacje w celu sprawnego przeprowadzenia kontroli i wydania decyzji w odniesieniu do przesyłek produktów złożonych i suplementów diety, dla których konieczne jest spełnienie wymagań zdrowia publicznego przy przywozie z państw trzecich, w szczególności:
 - listy krajów trzecich zatwierdzonych do przywozu produktów pochodzenia zwierzęcego do spożycia przez ludzi,
 - listy produktów podlegających granicznej kontroli weterynaryjnej i sanitarnej,
 - prawodawstwo UE i krajowe w zakresie przywozu produktów złożonych i suplementów diety,
 - wytyczne KE w zakresie przywozu produktów złożonych i suplementów diety.
5. GLW i PGIS wymieniają się informacjami w zakresie stwierdzanych podczas kontroli żywności zagrożeń, podejrzeń zafałszowań i innych nieprawidłowości mających wpływ na kontrole graniczne przeprowadzane przez organy obu inspekcji w celu zapobiegania wprowadzaniu na teren Unii Europejskiej żywności niespełniającej wymagań zdrowia publicznego.

§ 9. Współpraca na wszystkich szczeblach obu inspekcji

W ramach współdziałania i współpracy organy obu inspekcji:

- zobowiązują się do wzajemnego niezwłocznego powiadamiania, nie później niż w ciągu 24 godzin od powzięcia informacji, o przypadkach wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia wśród ludzi lub zwierząt chorób odzwierzęcych, zgodnie z wymaganiami przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- **udzielają sobie wsparcia w zakresie szkoleń dotyczących systemów zapewnienia bezpieczeństwa produkcji środków spożywczych oraz zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń.**

§ 10. Postanowienia szczegółowe

1. Państwowi wojewódzcy, powiatowi oraz graniczni inspektorzy sanitarni i wojewódzcy, powiatowi i graniczni lekarze weterynarii, **w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego Porozumienia, sporządzą stosowne porozumienia, w których ustalą warunki i sposób współpracy i współdziałania w zakresie objętym niniejszym Porozumieniem.**
2. W przypadku zmiany organu nadzorującego zmiana ta jest procedowana zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego oraz z innymi właściwymi przepisami.
3. Główny Inspektor Sanitarny oraz Główny Lekarz Weterynarii przygotowują wytyczne dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej dotyczące zmiany organu nadzorującego zakład w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego Porozumienia.
4. Na poziomie wojewódzkim Inspekcje podejmują ścisłą współpracę, w celu uzgodnienia zakładów, które wymagają zmiany organu nadzorującego oraz przyjęcia jednolitego skoordynowanego postępowania według Wytycznych wskazanych w ust. 3.

§ 11. Postanowienia przejściowe

W przypadku zakładów wymienionych w § 4 ust. 7, w okresie do dnia 31 grudnia 2019 r., organy Inspekcji Weterynaryjnej **na wniosek organów** Państwowej Inspekcji Sanitarnej udzielają wsparcia merytorycznego, w tym również w miarę możliwości kadrowych podczas przeprowadzania w tych zakładach kontroli sanitarnych, w zakresie wymagań weterynaryjnych dotyczących żywności pochodzenia zwierzęcego.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ